

ZDENA
SALIVAROVÁ
a JOSEF
ŠKVORECKÝ

SPISY JOSEFA ŠKVORECKÉHO

Setkání
v Praze,
s vraždou

IVO ŽELEZNÝ

SPISY JOSEFA ŠKVORECKÉHO

**ZDENA SALIVAROVÁ
a JOSEF ŠKVORECKÝ**

**SETKÁNÍ V PRAZE,
S VRAŽDOU**

Detektivní epilog

**IVO ŽELEZNÝ
PRAHA**

Mám spíš zájem o spravedlnost a o lidské bytosti než o pravdu. Zažil jsem pravdu, která byla všechno možné jenom ne spravedlivá, a zažil jsem spravedlnost, která užívala nástroje, jakých bych se nedotkl ani třímetrovou tyčkou z plotu.

William Faulkner
Zachráněná královna

Navštivte naši webovou stránku
www.iz.cz

© Zdena Salivarová and Josef Škvorecký, 2004
Copyright © Ivo Železný, nakladatelství a vydavatelství, spol. s r. o., 2004

ISBN 80-237-3892-5

PŘEDMLUVA

Pro čtenáře, kteří nečetli předchozí čtyři díly seriálu o hraběnce Anně

Hlavní postavy detektivní pentalogie, jejíž poslední díl, *Setkání v Praze, s vraždou*, začínáte číst, jsou:

Anna, hraběnka Lomnická ze Zhoře a na Klinštejně.

Její přátelé jí říkají Anka a její rodinu vyhnali po komunistickém puči v roce 1948 z rodného zámku. Anna se vyučila kadeřnicí v Hygii, n. p., což jí přišlo vhod, když po roce 1968 emigrovala s manželem a s jedenapůlletou dcerou Lucií do Kanady. V Torontu vybudovala kadeřnický závod, který v době, kdy se odehrává *Setkání v Praze, s vraždou*, má už několik poboček v různých kanadských městech. V prvním díle, *Krátkém setkání, s vraždou*, prožila platonickou milostnou náklonnost k inspektoru Haroldu Sinclairovi, který se do ní zamiloval, když přišel vyšetřovat vraždu návštěvnice z Prahy v torontském domě hraběnky Anny na Sackville Street. Z platonické lásky zůstalo přátelství, zřejmě doživotní. Její manžel

Antonín (pro přátele Tony), hrabě Lomnický,

je zubní lékař, později profesor na lékařské fakultě Torontské univerzity. Díky šlechtickému původu se mu podařilo proklouznout po puči na medicínu, protože předseda přijímací komise přesvědčil její členy, že hrabě Lomnický není původu

buržoazního. Tony je vzdálený bratranec hraběnky Anny a mají spolu jedinou dceru, jménem

Lucie, komtesa Lomnická,

zvaná mezi Čechy Lucka a mezi Kanadány Lucy. Vystudovala klavír na Královské konzervatoři v Torontu, kde se po absolutoriu stala instruktorkou. Přesto svou matku zklamala, neboť ta z ní chtěla mít klavírní virtuosku, jenže Lucka, přes útlou tělesnou konstituci, se zamilovala do saxofonů nejhlubších ladění, bassaxofonu a kontrabassaxofonu. Ve třetím díle, *Setkání na konci éry, s vraždou*, hraje dokonce na vypůjčený subkontrabassaxofon. Provdala se za Briana Volkoffa (jehož ruský původ v Praze tají), potomka vysoké ruské šlechty, která po Říjnové revoluci uprchla až do Kanady. Dle některých pramenů má s ním dvě děti, Haroldka a Lucinku, dle jiných tři, Haroldka, Elviska a Hubertku. Se čtyřmi spolužačkami z konzervatoře založily saxofonový soubor jménem *Saxband*, což Lucka, jejíž jinak perfektní angličtina má slabounce český přízvuk, vyslovuje jako *Sexband*, a tím nechtěně nahrává na smeč vtipálkům. Její čtyři kamarádky jsou:

Pemeela Washington, provdaná Brown,

africká Američanka z Harlemu, která zalasovala továrníka jménem Lincoln Brown. To je africký Kanadán, v mládí hazardní hráč, jemuž otec, zavražděný v *Setkání na konci éry, s vraždou*, odkázal továrnu pod podmínkou, že 1. přestane hazardně hrát, 2. ožení se, 3. tři roky bude v podniku poctivě pracovat jako pomocný dělník. Díky Pemeele Lincoln všechny tři body splnil, až na ten první. Ale po svatbě už to nevedlo, neboť jeho rezolutní manželka Pemeela mu na hazardní hru začala přidělovat pouze únosnou měsíční částku a továrny se prakticky ujala sama. Ačkoliv je robustně stavěná, hraje v Saxbandu na nejvyšší saxofony sopranino a soprán.

Dolly McGuire, provdaná princezna Dorothea von Bock und zu Baeder,

dcera nájemce hamburgerárny v Bronxu, do níž se úspěšně zamiloval mladý rakouský šlechtic, princ Wolfram von Bock und zu Baeder, původně vyhládnutý jako snoubenec komtesy Lucky Lomnické, která ho však odmítla. Dollyn sňatek s princem pokládalo početné princovo příbuzenstvo za velkou mesalianci, Dolly si však, alespoň mužskou část, rychle získala. S princem Wolfim mají podle některých pramenů už sedm, podle jiných pouze čtyři děti. To druhé je pravděpodobnější: Dolly je pořád krasavice Saxbandu a obvykle hraje na altsaxofon.

Linda, provdaná Thistlethwaite,

na konzervatoři nešťastně zamilovaná do černého profesora klavíru Oscara Stevensona, ale provdaná za hobojistu Billa Thistlethwaita, s nímž má dceru Oscaru. V Saxbandu hraje většinou na tenorsaxofon.

Pearl Grace, provdaná Kick,

má skladatelské ambice, a proto po absolutoriu i před ním vytrvale skládala vážné skladby pro symfonický orchestr, většinou s neobvyklým sólovým obsazením (např. Koncert pro tubu, xylofon, spinet a smyčcové kvarteto, nebo dokonce Koncert pro fagot, elektrickou pilu a tubafon apod.). Její první skladba, Symfonieta, měla u kritiky jakž takž úspěch, jenže její manžel, fagotista Andy Kick, poslal partituru svému příteli Lyttonu Bulwerovi, slavnému textaři hitů, a ten z dvanáctitaktového sóla pro fagot vyrobil miliónový hit. Pearl se nepřítel nadšeně a jenom z finančních důvodů dala do skládání písniček, z nichž se pravidelně stávaly hity. Zato její příští vážné skladby u kritiky skrznaskrz propadly. Stala se z ní ovšem milionářka a v Saxbandu hraje na barytonsaxofon.

Inspektor Harold Sinclair

z oddělení pro vyšetřování vražd kanadské Jízdní policie. Platonický milý hraběnky Anky, jehož tolerantní žena Monica má s ním dvě děti, Johnnyho a Moniku. Johnny se ožení s Nikol Datlovou, adoptovanou Armstrongovou, dcerou Marty Datlové.

Marta Datlová,

krasavice s podezřelou minulostí (jediná členka chlapského motorkářského gangu v šedesátých letech v Praze), ale v USA se zářivou přítomností. Pro svůj kadeřnický salón si Martu na doporučení švédské přítelkyně vyžádala ze Švédska (kde žila v exilu) hraběnka Anna, jenže se ukázalo, že Marta nemá o kadeřnictví ponětí. Jen taktak unikla zatčení v souvislosti s vloupáním do domu Lomnických, byla nucena uprchnout zpátky do Švédska, jenže v letadle se seznámila s Mikem Armstrongem, postarším majitelem restaurace v městečku Silver Creek ve státě New York. Odletěla s ním do Států, vzala si ho a z hospody v Silver Creeku vybudovala úspěšný řetězec pěti nebo šesti luxusních restaurací. Její dcera

Nikolka,

přestože na rozdíl od poslušné Lucinky Lomnické velmi nezvedená holčička, stala se komtesčinou nejstarší kamarádkou. Poté, co ji manžel její matky Mike Armstrong adoptoval a dal ji na vychování do soukromé katolické školy, utekla z domova do Kanady, přizabila v motelu muže, který ji chtěl znásilnit a byl potom nalezen mrtev, a ukryla se v Torontu u Lomnických. Dobře to s ní ale dopadlo, stala se manželkou Johnnyho Sinclaira, mladého veterináře a syna inspektora Sinclaira, a má s ním dvě děti.

Poslední postava, která přechází z dílu do dílu, až ve čtvrtém díle zemře, je

Huberta von Rahm,

oblíbená tetička Lucy Lomnické. Velmi uvědomělá aristokratka, přísně odsuzující mesaliance, jako je sňatek jejího synovce Wolframa von Bock und zu Baeder s dcerou prodavače hamburgerů Dolly McGuire. V mládí byla zasnoubena s Freiherrem Wilhelmem von Kürstenem, úspěšným stíhacím letcem Göringovy *Luftwaffe*, který se však připojil k nezdařenému spiknutí proti Hitlerovi a byl popraven. Aby zapomněla, přestěhovala se tetička Huberta po válce do Kanady, kde se seznámila s králem jménem Joshua White, jenž je civilním zaměstnáním profesor psychiatrie na Torontské univerzitě. Královský titul, vztahující se k jakémusi království v tropické Africe (Joshua je africký Kanadan), je Hubertě zprvu podezřelý, ale když Joshua jako důkaz pravosti uvede, že v jeho rodině se ten královský titul odedávna traduje, teta Huberta, která má k tradici hlubokou úctu, si ho vezme, neboť je jasné, že mesalianci tím nespáchala. Její věrnou průvodkyní je pejsek Billie, bostonský teriér, který v *Setkání po letech, s vraždou* má hlavní zásluhu na vypátrání pachatele.

Jinak je v každém z pěti dílů řada jiných postav a figurek. Ty však z jednoho dobrodružství do druhého nemigrují, a proto jejich seznam neuvádíme.

Z. S. & J. Š.

PRVNÍ TÝDEN

KAPITOLA PRVNÍ

Setkání nad mraky

(pondělí – středa)

„Vlastně nevím, proč se mi do Prahy nechtělo. Přátelé, s nimiž se člověk setká na parties, všichni oplývali nadšením. Město prý prokouklo, už žádná nevysvětlitelná lešení, na Staromáku se záhadně objevil středověký dům, skrytý pod takovým lešením snad od Vítězného února. Paní Bednářová, na návštěvě u dcery, mi v salóně vyprávěla, jak soused vedle z vily, papaláš, po srpnu vylít k nebesům jak balón a taky se tak nafouk, takže ona pro něho po dvacet let byla jako Neviditelný muž v tom starém filmu, pamatujete, paní Lom – paní hraběnko? A tenhle óbrdůležitej soudruh,“ pokračovala moje občasná zákaznice, „mě po sametce najednou začal *zdravit!* A jak, paní hraběnko! Lámal se přede mnou v pase jako lokaj!“

To mi připomnělo vlastní pradávnu minulost. Marně jsem však vzpomínala, jestli náš lokaj, nebo spíš něco jako majordomus a zahradník na zámku v Kuklicích, se přede mnou lámal. V hlavě mi vzezela dětská vzpomínka, jak sedím panu Hořejšovi na klíně a dělám, co nemám, takže mě mamka napomíná: „Aničko! Chovej se slušně! Netahej pana Hořejše za fousy!“ Říkala mu: „Pane Hořejš.“ Jak se vlastně oslovuje lokaj?

Vzpomínala jsem na tu zaniklou dobu a přitom jsem myla vlasy paní Bednářové. Asi se oslovuje křestním jménem. Ba ne. Příjmením. Jak je to vlastně v anglických románech? U nás na zámku to bylo Pane Hořejš. Ani to nevím jistě, protože jsem byla sotva víc než čtyřletá, když jsme se přestěhovali do kar-

línského činžáku a já nemohla pochopit, proč jsme odešli z našeho zámku jak z pohádky do takové štěničárny.

Na štěnice jsem se pamatovala. To už jsem odtamtud chodila do karlínské osmiletky a soudružka Sekáčová celou třídu přede mnou varovala, že moje *mamá* sekýrovala komorné. Já mamce v životě neřekla *mamá* a na komorné se nepamatuju. Pamatuju se na paní Jarošovou, paní Novákovou a jednou týdně na paní Svobodovou a ty mamka určitě nesekýrovala.

Zkrátka a dobře, v Praze už fungoval výkonný kapitalismus a já tam ještě nebyla. Zámek nám restituovali, ale jel tam Tony, a když se vrátil, vyprávěl, že v jídelně měl kancelář sekretariát Sokola, ale to že nebyl starý Sokol, nýbrž organizace zabývající se zajišťováním tělesné výchovy na vesnici. Už se tam však neřádalo, seděla tam jenom sekretářova sekretářka a četla román s líbající se dvojicí na obálce a ta Tonyho informovala, že soudruhu Valáškovu vrátili otcovu autoopravnu, ona se bude vdávat, takže chce dát výpověď, jenže neví komu. Soudruh sekretář vypadl, ani se nerozloučil, jakmile na Václaváku zazvonily klíče, a na psacím stole zanechal nedokončený dokument nadepsaný: *Měsíční přehled výkonů mladších dorostenek ve vrhu koulí za říjen 1989.*

Jinak celých těch čtyřicet let ode dne, kdy nám zámek znárodnili, tam nikdo nebydlel, což byl snad zázrak. Sekretářka sekretáře Valáška, než udělala štěstí v Praze, měla v Kuklicích pokoj u babičky a statistik vrhu koulí měl byt v prvním poschodí nad Autoopravnou, n. p., která žila výhradně z oprav porouchaných traktorů tří státních statků, protože poruchovost měly velikou.

Kuklice jsou malá vesnička blízko Prahy, vylidněná až na pár penzistů a Valáška, lidi se odtamtud většinou vystěhovali do hlavního města za lepším, to jest stali se ze zemědělských dělníků pomocnými dělníky v ČKD a v Pragovce. Naše bývalé polnosti připojili ke státnímu statku v sousední vesnici Podělobrdech, kde měl zámek rytíř Kolda ze Žampachu, o hodně větší než naše rodinné sídlo, a z toho udělali ředitelství. Valášek měl, přes svou podivnou expertizu, podnikatelský nos. Už

za Husáka se kolem Kuklic stavěla dálnice, a sotva odezněly osudové klíče, sundal bývalý statistik vývěsní štít národního podniku a nahradil jej cedulí *AUTOSERVICE VALÁŠEK Opravna aut všech světových značek*. Do roka nastal na dálnici kolem Kuklic čilý ruch a obchody kvetly.

Kromě sekretariátu vesnického Sokola byl tedy zámek prázdný. Doslova. Zmizelo všechno, co šlo odnést nebo odvézt, někdo rozebral i kachlová kamna v ložnicích a z krbu v salóně vyboural mramorový rám. Když Tony bloudil pustými místnostmi – někdo taky oloupal tapety, ale co s nimi dělal, ví jen Bůh – připadal si prý jako duch a nakonec zámek nabídl našemu zeti Volkoffovi. Jenomže Brian se na vyprázdněné sídlo ani nejel podívat. Nemá o takové věci zájem, zabývá se jen a jen kompjútry. Jeho podniky řídí najatí ředitelé, on žije v dílně v suterénu vily, kterou postavil pro Lucku a její děti, a vymýšlí nová a nová zlepšení, pro mě čím dál nesrozumitelnější. Naše sídlo tedy nabídl ke koupi Wolframovi, vzdálenému bratranci Lucky a choti její kamarádky Dolly, který nevymýšlí nic a jenom se nudí, protože nic nedělá. Když mu Brian oznámil cenu, neodolal a za tu cenu zámek koupil. Za tu cenu by ho asi koupil kdekdo, a nemusel by to být zrovna nějaký Michelup.

Tak jsem do Čech nejela a mohla jsem si to teď zdůvodňovat i sentimentálními důvody. Že nechci vidět, co s mým rodným domem lid udělal. Teda Lid s tím příznačným velkým L. A pak? Lucka měla už dvě malé děti a návštěvu rodné hroudy odkládala, až povyrostou.

Nojo, jenže Dolly, princezna von Bock und zu Baeder, je po tatínkovi, nájemci nejúspěšnější hamburgerárny v jižním Bronxu, podnikavá, a když se holky sjely na jaře v Torontu, aby si spolu po čase zas jednou zahrály, natočila si jejich program videokamerou. Holčičky, musím říct, na programu opravdu pracovaly. Pemeelu vzali harlemští příbuzní do Cotton Clubu, kde zhlédla nějakou africko-americkou revui, a vrátila se domů oči navrch hlavy. Následkem toho holky při koncertě už nesedí za pultky, ale dělají na jevišti něco jako prostná cvičení se saxofony místo kuželů, chodí po scéně sem tam, dokonce pobí-

hají sem tam, všechno podle harlemského choreografa, kterého na to paní továrníková Brownová najala. Lucy má velké sólo, při němž hopká přes celé proscénium tanečním krokem a přitom fouká do kontrabassaxofonu v náručí. Při každém vystoupení vypotí dvě kila. Původně se tak měla produkovat se subkontrabassaxofonem, jenomže když harlemský choreograf viděl, jak ho zdvihá ze stojánku chvatem na způsob trhu nebo nadhozu ve vzpírání, usoudil, že okolo takovéhle ďábelské trouby žádná choreografie dělat nejde. Holky se musely spokojit s kontrabassaxofonem.

A princezna von Bock und zu Baeder, jako pravá dcera bronxského prodavače amerických karbanátků, oběhla s videokamerou pár hudebních promotérů v Německu a holky dostaly pozvání na Jazzový festival do Frankfurtu nad Mohanem.

Takže jednou v pondělí jsem se ocitla na palubě jumbojetu společnosti Lufthansa, přímý let do Frankfurtu. Odtamtud jsem s holkama měla konečně letět do stověžaté matičky, neboť videokazeta zabloudila i k jakémusi českému promotérovi a Saxband dostal pozvání k vystoupení v Lucerně. Měla s námi letět i Marta s Nikolkou, ale když zjistily, že by musely ve Frankfurtu přeseďat, letěly o den dřív s Československými aeroliniemi.

Hodlala jsem návštěvu domova spojit s cestou do Vídně, kde Tony účinkoval na jednom z těch svých stomatologických kongresů. Z Vídně jsme s Tonym chtěli jet zpátky do Prahy a odtud konečně navštívit naše – nyní Wolframovo – rodinné sídlo. A nakonec hrr domů do Toronta.

Žádná z holek, vyjma princezny von Bock a nevyjma mé dcery (ta se tam pouze narodila), v Evropě nikdy nebyla. Součástí lustrajzu měla proto být prohlídka Frankfurtu a princezna Dorothea se uvolila udělat nám průvodkyni. Na prohlídku Prahy jsem si troufale troufla já, ačkoliv jsem v rodném městě své dcery nebyla už čtvrt století. Pemeela toužila navštívit i město

nad Dunajem, neboť holky mají na programu zeswingované *An dem schönen blauen Donau*. Ve Vídni nám měl průvodce dělat Wolfram, a když se to dozvěděl, honem běžel do trafiky koupit si bedekra a začal se učit Vídeň.

Až na jedno krajní sedadlo obsadily holčičky celou prostřední řadu jumbojetu a já se usadila v krajním ze tří křesel přes uličku od Lucky. Místo u okénka zasedl prošedivělý, leč atleticky stavěný a dobře ostříhaný pán v obleku zřejmě od krejčího. Když jsem si sedala, usmál se na mě a ukázal pěkné zuby bez jediného záblesku zlata, nebo dokonce zubařského olova. Ale nepokusil se navázat konverzaci. Za chvíli se přede mnou uklonil jiný pán se slovy: „Dovolíte, madam?“ a chtěl se kolem mě protlačit na své sedadlo. Byl to nejmíň sedmdesátník, značně při těle. Brzo poznal, že to nepůjde, a velmi uctivě mě tedy požádal, zda bych si laskavě nesedla na jeho místo. Při pohledu na jeho rozměry jsem mu vyhověla, třebaže bych radši zůstala na kraji. I tak mu dalo dost námahy vměstnat se na úzké křeslo, a jak si bezpečnostní pás povoloval na maximum, koukl po mně a já se na něj s porozuměním usmála.

„Pomalu abych si kupoval dvě sedadla,“ pravil, ale bez úsměvu. No samozřejmě. Naše angličtina. Zopakovala jsem úsměv a řekla jsem česky:

„To vám přijde laciněji obchodnická třída.“ Nenapadlo mě, jak líp říct *business class*, tak jsem to přeložila otrocky.

„Máte pravdu,“ řekl. „Člověk se prozradí, sotva otevře ústa.“ A zmlkl. Zřejmě žádný konverzační typ, stejně jako gentleman u okýnka. Zнала jsem takové lidi. Já když třeba na party zaslechnu češtinu, hned se k takovému člověku hrnu. Vím ale ze zkušenosti, že hodně Čechů se v tom případě dekuje co nejdál od mateřštiny. Dřív to ze strachu dělávali návštěvníci z Husáková Československa, teď jsou to většinou lidé, kteří když se jich zeptáte, nejsou-li náhodou Češi, odpovědí anglicky, že jsou, ale za těch čtyřicet let, nebo třicet, nebo deset nebo rekordně

pět let už česky zapomněli a trvají na konverzaci Shakespearovým jazykem. Jestli to je Shakespearův jazyk, co jím mluví, musel Shakespeare být Hanák a naučil se anglicky od Rusa z Ukrajiny.

Tak jsem taky mlčela. Dlouho. Mezitím nám letušky nabídly drink, já si dala skotskou, pán vlevo si jedním slovem poručil bourbon, pán vpravo stejně stručně pivo a oba se mlčky začali napájet. Oba byli s drinky brzy hotoví a pán vlevo zazvonil na letušku. Druhé drinky jim vydržely dýl, ale jazyk jim nerozvá- zaly. Takže jsem rovněž mlčela. Po drahné chvíli mi to nedalo.

„Neletíte náhodou taky do Prahy?“ otázala jsem se tělnaté- ho sedmdesátníka vpravo.

Pán mlčky kývl. Proč neletí ČSA? Asi se nechce setkat se soukmenovci. Trochu mě to namíchlo, tak jsem se představila.

Pán znova kývl a řekl, že ho to těší. Arpád Král. Dál nic.

Namíchlo mě to ještě trochu víc a pravila jsem vlezle:

„Ta blondýnka přes uličku je moje dcera Lucie. Lucko, před- stav se panu Královi!“

Lucy se na mého souseda usmála zářivým způsobem, jaký pochytila od amerických televizních hlasatelek. To zabralo.

„Těší mě, slečno,“ pravil Arpád Král.

Lucka, pořád rozzářená, jako kdyby právě vyhrála milión, se společensky zeptala:

„Letíte do Prahy, pane Král?“

„Ano, slečno.“

„Mladá paní,“ opravila jsem ho za Lucku.

Pan Král se po mně podíval a poprvé za tu dobu se usmál. Na mou dceru.

„Promiňte, mladá paní. Ano, letím do Prahy.“

„Tak přijďte na náš koncert,“ pravila Lucy. Pán se podivil a Lucka mu, pořád s úsměvem jako dobře hořící prskavka, vy- světlila, že je členkou kapely Saxband, a po řadě mu představi- la své kamarádky. To ovšem musela udělat anglicky a pan Král s úsměvem pořád širším a širším říkal: „Plýs tu mýt jů, me-em!“

Uvědomila jsem si, jak jsou ty moje holky pořád hezké, a nezadržitelně mě napadlo *Quo usque tandem?*

Jak se kadeřnice dostala k latině? Nedostala, nebo dostala právě jenom k tomuhle kousku toho prý krásného jazyka. V Torontu jsme se zezačátku hodně stýkali s panem doktorem Cabicarem, právníkem, který byl kdysi ve Zlíně juristou Baťových závodů, a když utekl přes kopečky, Baťa ho podle svého zvyku zaměstnal na ředitelství firmy v Torontu. Tenhle pan doktor Cabicar, ať se mluvilo o čem chtělo, vždycky zavedl řeč na komunistický útisk národa doma, který trvá už dvacet, pak pětadvacet, potom třicet let, a pak ho v Montrealu přejelo auto, protože byl barvoslepý a hluchý jako – nevím proč – poleno. A pokaždé tu politickou konverzaci zakončil žalostným výkřikem *Quo usque tandem?!* Tony mě poučil, že tímhle zvoláním dlouho uzavíral řeči v římském senátu Cicero a znamená to prý *Jak dlouho ještě?!*

Pan Král řekl anglicky:

„Bylo by mi radostí a ctí, dámy, kdybych si vás mohl přijít poslechnout. Jenže já letím do Prahy, tak říkáje, v obchodní záležitosti.“

Kapitalista, který jede do staré vlasti investovat? To mě zajímalo.

„Máte v Praze podnik?“ zeptala jsem se česky.

„Měl jsem,“ pravil pan Král a v hlase jsem zaslechla ozvěnu dávné trpkosti. Kupodivu mu rozvázala jazyk. „Už nemám,“ pravil, tentokrát bez ozvěny. „Už tam mám jenom rodinnou vilu. A vlastně ani tu ještě ne. Soudím se s člověkem, který ji po našem odchodu do ciziny koupil od státu za směšně nízkou sumu. Samozřejmě proto, že to byl bolševik.“

„Podnik vám znárodnili?“

Pan Král trpce pokračoval a vylíčil mi podivné okolnosti kolem své továrny v Libni. Byl to závod na výrobu kuličkových ložisek a ještě nějakých takových věcí a znárodnili mu ho už před Vítězným únorem, protože měl pět set dva zaměstnance a limit, jak ho stanovila poválečná, už lidově demokratická vláda, činil pět set. V letech, kdy Tony nějakým zázrakem vystudoval medicínu a ze mě se stala pucifouska, několikrát mi vysvětloval, jak bylo tohle ustanovení ekonomicky vzato ne-

smyslné, právě proto však prosazené bolševickou partají. Hlavním zákonem podnikání, poučoval mě můj manžel, je růst. Podnik musí růst, když přestane, je pouze otázka času, kdy zbankrotí. I kdyby tedy nedošlo k puči v osmačtyřicátém, tvrdil Tony, většina soukromých továren by přišla na buben a znárodnění by se pak obešlo bez problémů.

A teď mi vyprávěl pan Král, jak proti zestátnění své továrny podal soudní protest, protože do personálu podniku mu započítali i zaměstnance velkostatku rodiny jeho ženy, kteří přirozeně s výrobou kuličkových ložisek neměli nic společného, a bylo jich sedmadvacet.

„Takže, milostivá,“ pravil a dávná nespravedlnost mu ve hnala krev do hlavy, až zrůžověl, „takže můj podnik měl pouze čtyři sta pětasedmdesát zaměstnanců, milostivá! Proto jsem se odvolal!“

Odvolal a vyhrál. Rozhodnutím soudu těsně před únorovým pučem byla mu továrna navracena do soukromého vlastnictví. To samozřejmě dlouho netrvalo a koncem února 1948 tehdy mladý pan Král a jeho mladá manželka v perziánovém kožiše, vybavená na tu cestu třemi náhrdelníky a asi patnácti prsteny, překročili kopečky směrem Americká okupační zóna.

„A dnešní vláda – vám závod nevrátila?“ zeptala jsem se nesměle.

Pan Král mě seznámil s ustanovením, jehož smysl jsem nepochopila. Vracely se prý pouze podniky znárodněné až po Vítězném únoru. Proč takové pravidlo, nebylo jasné ani jemu. Prý aby se nemusely odnárodňovat německé podniky v Sudetech, a to, milostivá, v době, kdy například mladoboleslavskou Škodovku prodali německé firmě Volkswagen, dokonce firmě založené *Hitlerem!* pravil pan Král rozčileně a hned se opravil, že podnik říšský kancléř nezaložil, ale na jeho příkaz, po dávném vzoru detroitského Forda, firma vyprojektovala lidový automobil a nazvala jej *Volkswagen*. Od modelu T se lišil tím, že Fordovi to nikdo nenařídil a jeho rozhodnutí bylo zjištěné, nikoli lidumilné.

Přísně právně vzato, podnik pana Krále *definitivně* znárod-

nili až po vítězství těch, pro něž vůdce a říšský kancléř poručil vyrobit levný automobil. Jenomže zástupci ČSR, ne už ČSSR argumentovali, že podnik byl podle *tehdy platných* zákonů jaksi předznárodněn už před datem určeným novou, nesocialistickou československou vládou, a je tedy třeba a je podle *dnes platných* zákonů správné, považovat jej za před-únorem-znárodněný.

„Ve skutečnosti, mladá paní,“ řekl pan Král, protože si všiml, jak ho Lucka přes uličku napjatě poslouchá, a „a milostivá,“ přidal, teprve když si vzpomněl na mě, „ve skutečnosti byl pravý důvod ten, že *nesocialistická* československá vláda můj podnik honem prodala francouzské firmě Creuzot a už to nešlo odvolat, protože koupě byla řádně uzavřena. A víte, milostivá,“ pan Král pohlédl ze mě na Lucku, „za kolik jim ho prodali?“

Obě jsme zavrtěly hlavou.

„Za deset – milionů – amerických – dolarů!“ pronášel pan Král pomalu a vítězně, ale s tou hořkostí v hlase. „V dnešní hodnotě dolaru by tržní cena byla nejmíň pětkrát tolik. Možná desetkrát tolik, ale přinejmenším, přinejmenším, dámy, by dělala padesát miliónů!“

„Gee!“ užasla Lucka, a hned se opravila, ne zrovna idiomaticky správně: „Ježišmarjá!“

Pán v saku od krejčího vlevo u okénka se otočil na nešťastného továrníka a řekl česky:

„Tomu bych teda řek škandál!“

Všechny jsme naň pohlédly a pan Král řekl:

„Spíš zločin, pane!“

Mrkla jsem po sousedovi nalevo, a nedalo mi to. Nevím, jestli to bylo slušné nebo neslušné, ale oslovila jsem ho:

„Taky Čech?“

Zdalo se mi, že výborně oblečený a krásně učesaný muž v sobě něco – potlačuje. Nějaký hluboký cit. Nebo vztek. Při-

padalo mi, že i on – i když jen malinko – změnil barvu. Pak pokrčil atletickými rameny a řekl česky:

„Jak slyšíte, madam.“ Chvilí jako by se ovládal, pak pokračoval: „Jsem váš krajan. Někdejší i dnešní.“ A podle očekávání odříkal lživou formuli: „Česky mi to už moc nejde, ale natolik rozumím, abych slyšel o tragédii toho pána vedle vás. Ben Smith. Teda pro vás Šmíd,“ podal mi ruku, řekl „Promiňte“ a natáhl ruku kolem mě k panu Královi. „Ben Smith, pane Král. Nemoh jsem si pomoci, slyšel jsem, co jste vyprávěl. A hluboce s váma sympatizuju. Mě bolševíci taky připravili o podnik, ovšem mnohem menší než váš, ale stejně. O dámský kadeřnictví po otci. Otec měl dvě zaměstnankyně, takže byl vykořisťovatel a vydřiduch.“

Pronesl to opět s potlačeným citem, snad s nenávistí. Dobře jsem ho chápala. V naší Hygii jsme měli uklízeče, taky bývalého vydřiducha a přesně řečeno velkovykořisťovatele, který neovlastnil kadeřnictví, nýbrž dámský salón – což byla nyní Hygie – a v něm čtyři dívky na ondulace a jednu manikýrku a pedikérku. Kromě dámského salónu vlastnil vedle holírnu s dvěma pucifousy, kam dívka od dam občas chodila řezat zákazníkům kuří oka. Když jsem ho jako učednice poznala, uklízel pan Nosek kanceláře Hygie v prvním poschodí a provozovny obou národních podniků dole. Oficíny si normálně zametali kadeřníci sami, jenže do našeho salónu chodila soudružka prezidentová s manželkou ministra národní obrany, takže tam musel být odborně udělaný pořádek.

Pan Nosek byla chodící zahořklost.

„Tak jsme vlastně kolegové, pane Šmíd,“ řekla jsem.

Změřil si mě tázvě:

„Vám taky sebrali podnik?“

Zarazila jsem se. Nehodlala jsem mu prozrazovat svůj kádrový původ, ne ze strachu, že se ode mě odtáhne, ale udělala jsem zvláštní zkušenost: po sametové revoluci se nečekaný počet lidí v exilu začal hlásit k modré krvi. K těm podezřelým třídním bratřím jsem se přidat nechtěla, a řekla jsem proto:

„Ano, ale nebylo to kadeřnictví. Byl to takový – menší pozemkový majetek.“

Ušklíbl se:

„Menší jistě ne podle bolševické výměry, madam?“

„Inu – ne. A co děláte teď, pane Šmíde?“ zeptala jsem se honem, abych se nezapletla do rozhovoru o rozloze našich polností.

Zasmál se, snad zlomyslně:

„Kadeřnictví ne! Mám – v Cobourgu podnik. Vybudoval jsem ho vlastníma rukama, vlastně hlavou, když mě bolševíci připravili o dědictví po tátovi.“

To vzbudilo pozornost pana Krále.

„Co vyrábíte?“

Smith-Šmíd se zarazil. Po chvíli řekl:

„Jemnou mechaniku.“

Dřív než mohl můj soused z druhé strany projevit zájem o sortiment té jemné mechaniky, ozval se z řady sedadel, kde seděly holčičky, hlasitý záchvat smíchu a potom sopránek mé dcery:

„Pemeelo, tohle neříkej, nebo si o tobě budu myslet, že...“

Dál jsem to nezaslechla. V uličce se vynořil pojízdný stolec s večerí a ozval se profesionálně líbezný hlas blondýny v uniformě, jako vystřižené z nějakého německého módního časopisu:

„Hovězí, kuře, nebo ryba?“

Při jídle se v letadle dobře konverzovat nedá. Příštích dvacet minut nebo tak jsme se mlčky snažili vychutnávat stravu, která se tomu dost vzpírala. Sotva jsem dojedla, spustili film. Už na pozadí úvodních titulků se divoce střílelo. Pan Král si sklonil opěradlo do polohy vleže a usnul. Pan Šmíd si nasadil sluchátka a s velkým zájmem sledoval nekončící řetěz vražd na malé obrazovce před námi. Ponořila jsem se tedy v mlčení a vrátila jsem se k dávným letům svého dětství a mládí ve staré vlasti.

Usnula jsem.

Letecká doprava mi zřejmě svědčí, probudila mě až letuška se snídaní. Tohle jídlo se úplně zkažit nedá, pan Král vedle dokonce pomlaskával, ale mlčel, a gentleman po levici byl dosud v objetí nějakého divokého snu, protože sebou dost házel. Ale uklidnil se a spal dál. Probudil ho až kapitánův hlas v amplionu, že se máme připoutat, protože za chvíli přistaneme. Holky vstávaly, protahovaly se, spánkem ve sklápěcích sedadlech pomačkané a s mejkapy rozmazanými, takže se počaly krášlit.

Otočila jsem se k panu Královi:

„Pokračujete do Prahy? Nebo se zastavíte ve Frankfurtu?“

„Za hodinku mi letí Lufthansa do Prahy. Pozitíří mám ten soud. Musím se tam ještě poradit s přítelem právníkem.“

Popřála jsem mu, aby se brzo stal opět majitelem rodinné vily, a pomyslela jsem si, že asi dost přepychové. Proto se jí ten papaláš drží zuby nehty.

Pak jsem se otočila k elegánovi po levici. Utíral si obličej hygienickým osvěžovadlem, a když jsem se i jeho otázala, pokračuje-li taky do Prahy, a jestli ne, že ho zvou na koncert, řekl, že by rád, ale má ve Frankfurtu obchodní jednání.

„Ale pak se podíváte do Prahy? Děvčata mají koncert i tam. Ve čtvrtek v Lucerně. Bude se vám to líbit.“

„*Sorry*, madam. Z Frankfurtu letím rovnou zpátky do Kanady. Do Prahy se nedostanu dřív jak na podzim.“

Holky se už tlačily do uličky. Připojila jsem se k nim a za chvíli mě ovanula pronikavá vůně voňavky, jakou člověk hned tak někde neucítí. Objímala mě princezna von Bock und zu Baeder. Políbily jsme se a já se zeptala:

„Čím seš to navoněná? To – není francouzský parfém? Nebo je?“ otázala jsem se nedůvěřivě.

Dolly, na rozdíl od holek pomačkaných z letadla v bezvadném mejkupu, Dolly, krásná jak obrázek, se zasmála.

„Kdepak, paní hraběnko. To mi přivez táta z Bronxu. Odlítal hodinu před vámi domů, tak jsem mu chtěla udělat radost.“ Přičichla k vlastní paži, krásně sametové a odhalené v letním modelu. „Toho se hned tak nezbavím,“ pravila a obrá-

tila ke mně chrpové oči. „Horší, než kdyby mě postříkal skunk, žejo?“

Koncert ve Frankfurtu den nato měl opravdu velký úspěch a vynesl Saxbandu smlouvu na CD s firmou Telefunken. V pondělí měla děvčátka volno, vydaly jsme se tedy na prohlídku starobylého, i když zrenovovaného velkoměsta nad Mohanem. Pod vedením Dorothey, princezny von Bock und zu Baeder.

To úspěch nebyl.

Sotva jsme prošly otáčivými dveřmi hotelu na chodník, zeptala se princezny nedůvěřivě Pemeela:

„Ty nemáš bedekra?“

Dolly se pohrdavě zasmála.

„Nejsem tu poprvé.“

A vyrazily jsme.

Dolly nás sebejistě zavedla do čtvrti, která nevypadala vábně, a místo pozoruhodných kostelů jsme dospěly k mešitě. Pak jsme na princeznin rozkaz zamířily na sever, poté na západ, konečně na jih, ale žádné spatřeníhodné chrámy jsme neobjevily. Asi po dvou hodinách jsme skončily v kafírně na chodníku, z níž se vyklubala spíš pivnice. Pemeela řekla:

„Poprvně tu teda nejseš, princezno. Ale seš tu aspoň podruhá? Už se sotva vleču.“

„Nějak jsem ztratila orientaci. Ono se tady pořád něco přestavuje...“

„Nák rychle,“ řekla Pemeela. „Kdys tu nebyla naposled?“

Než Dolly stačila něco říct, Pemeela z ničehož nic zaječela:

„Taxi!“

U chodníku prudce zabrzdil taxík a v něm černá tvář.

„Bráchu dnes najdeš všude,“ pravila Pemeela a oslovila řidiče nejlepší, naprosto nesrozumitelným harlemským slangem.

Šofér chvíli poslouchal, zdálo se mi že udiveně, a potom řekl: „Aj nou andrstand. Plýs, spýk slow!“

„Jak to, že mi nerozumíš? Vodkaď si?“ obořila se na něj jeho, jak tomu příbuzenskému vztahu říkala, duchovní ségra.

No, nerozuměl.

„Vodkaď si, kruci?“

Pemeela hleděla zmateně na zmateného taxikáře, ale přeladila z harlemštiny na kanadskou angličtinu.

„Jo tak! Ty seš z Afriky, jo?“

Zavrtěl hlavou.

„Ne, Z Traben Tarbachu.“

„Nákej Balíkov,“ otočila se Pemeela k nám a konstatovala užasle. „Von je to Němec jako poleno!“

Byla poprvé v životě v cizině, nepočítám-li Kanadu, kam přijela studovat. O rasových poměrech v Německu neměla tušení. Šofér přece jen pochopil, co po něm chce, a telefonem v taxíku zavolal ještě jednoho brášku.

Nakonec jsme město nad Mohanem zhlédly pod velice odborným vedením, protože oba šoféři, jako rodilí Němci, je znali jak své boty.

Dva dny nato, ve čtvrtek, jsme letěly s ČSA do Prahy.

Letadlo nebylo jumbo, takže holky seděly po dvou ve třech řadách za sebou. Já jsem ukořistila křeslo u okýnka ve třetí řadě, ačkoliv Lucka se taky chtěla dívat. Jenže pro mě to byl návrat domů, aspoň jsem si to myslela, a Lucka tu byla jen turistka, i když se tu narodila. Neměla ovšem na život v Praze jedinou vzpomínku, ani dětskou, neboť s námi odlétla do Kanady, když jí byly necelé dva roky.

Seděla jsem s nosem přitisknutým na sklo, pokud to bylo sklo, a hleděla jsem na zemi dole, která vypadala úplně jinak než z té výšky Kanada. Nebo Amerika. Den byl bez mráčku, krajina zelená a posetá červenými střechami vesniček, velice blízko u sebe. Vzpomínala jsem na svůj život v Praze, protože já matičku měšť opustila už jako dospělá, a novopečená matka k tomu, a vzpomínky jsem tedy měla. Na národní podnik Hy-

gie hlavně, taky na pavlačový barák, kam nás vystěhovali ze zámku v Kuklicích. Muselo se tam na záchod chodit přes pavlač, byl jenom jeden na pět rodin v poschodí. Otrásla jsem se. Nato se mi vybavila jiná vzpomínka, veselejší, tu mi vyprávěl pan Jarchovský, basista a kuchař, který byl jednou s Lionelem Hamptonem na koncertním turné ve Švédsku. Ze Stockholmu letěli do Vídně na další šňůru koncertů, a protože jazzoví muzikanti, podobně jako vojáci, jsou zvyklí využít každou příležitost, aby si zdřímli, jakmile se pan Jarchovský usadil v křesle, propadl se do snu.

Ale hezký ho neměl. Na Západě na to měli termín, který užívali i psychiatři: Emigrantský sen. Přesně řečeno to byl exulantský sen, protože skuteční emigranti neutíkali z vlasti před všemocnou stranou a její tajnou policií, nýbrž jenom šli za lepším, a mívali sny krásné. O rodné vesničce uprostřed voňavých luk, o ještě voňavějších hospůdkách v Římě nebo v Dublinu, o rodince, která přijede za nimi, jen co vydělají dost peněz. A když je vydělali, jezdili na návštěvy domů a při odletu zpět do nové vlasti je nečekal žádný horší malér, než že kanadský celník na letišti jim zabaví flašku šedesátiprocentní irské whisky nebo kouli mortadelly, protože soukromý dovoz takového zboží není povolen.

Exulantský sen. Zažili jej všichni a byly to jen varianty na jedno téma. Spíš než sen se na to hodilo slovo *nightmare*, noční můra, a leckoho pronásledovala pět, deset i víc let. Jenom frekvence se časem snižovala, až po dlouhé době sen konečně zmizel. Nikomu se po něm nestýskalo.

Formule, nepatrně varýrovaná, byla v podstatě stejná: jste ve staré vlasti a spěcháte na letiště, abyste vlast s úlevou opustili. Jenže ne a ne na to letiště dojet. Předjíždí vás policejní auto, letiště pořád v nedohlednu. Auto zastavuje, zastavujete taky, k autu přistupuje policajt, vykřiknete, křičíte, řvete, ale z hrdla nevychází žádný zvuk, snažíte se ze všech sil, a když už se to skoro nedá vydržet, probudíte se celí zpocení a zaleje vás krásná vlna úlevy při pohledu z okna ve třicátém poschodí v emigrantsko-exulantském Městě svatého Jakuba v Torontu na veselé, pršlavé velkoměstské jitro.

Pan Jarchovský se vznášel nad Evropou v poutech takové noční můry, a když začal křičet a křičet, a z úst mu nevycházel žádný zvuk, zalit potem se probudil, pohlédl z kulatého okýnka švédského letadla a spatřil Hradčany. Otrásl se hrůzou nesrovnatelně horší než ve snu, neboť v tom okamžiku si vybavil exulantské zkazky o letadlech na cestě do Vídně nebo do Mnichova, která byla nucena nouzově přistát v Bratislavě nebo v Praze, do kabiny vlezli českoslovenští policajti v zlověstných uniformách, nebylo kam utéct, policajti vyvedli ubohého exulanta z letadla, skončil v české base, tedy spíš v koncentráku, anebo v nejlepším případě musel na dva roky na vojnu, které se útekem na Západ vyhnul.

Pana Jarchovského nikdo neinformoval, že Skandinávské aerolinky létají ze Stockholmu do Vídně přes Prahu. Tak se vařil ve smrtelném potu asi půl hodiny, až letadlo vstoupilo do výsostného vzdušného prostoru Rakouska a pak, nikoli nouzově, přistálo ve Vídni.

Vzpomínku zahnal kapitánův český hlas v amplionech, že zakrátko budeme v Praze a abychom si zapnuli ochranné pásy. Uvědomila jsem si, že se koukám na nějaké město, kudy se vine řeka, rozhlédla jsem se, kde jsou Hradčana, ale marná snaha, Svatého Víta jsem v šedivé mase budov z té výšky nerozoznala. To už se blížila zelená země a letadlo si klidně sedlo na rodnou hroudu, dá-li se tarmaku tak říct.

Pan Jarchovský mi zřejmě pověsil bulíka na nos.

Ale vzrušení jsem pocítila. Přece jen, po více než dvaceti letech... Letadlo ujíždělo po pevné zemi, a třebaže kapitán z amplionu nabádal, abychom zůstali sedět, dokud nedojedeme k letištní budově, všichni vstali, začali vytahovat kufry z příhrádek nad sebou, a už jsme v tlačenci hlemýždím tempem postupovali k východu.

Přetékala jsem vzrušením, které jsem nečekala, a proti své vůli jsem se nedočkavě tlačila vpřed. Vrazila jsem do pána v britské buřince a skotském převlečnicku, požádala jsem ho česky, aby prominul. Pak jsem si uvědomila, že v tom kostýmu na Čecha nevypadá, a anglicky jsem se omluvila.

„Promiňte! Promiňte prosím! Jedu po pětadvaceti letech poprvé domů, tak...“

Kupodivu, pán v buřince odpověděl mou mateřštinou:

„Já po málem půlstoletí.“

Jak jsem byla plná toho pocitu, pravila jsem zmateně:

„To tam jedete...?“

„Jedu se tam dát zavřít,“ pravil pán jako pravý Brit: ani sval se mu pod buřinkou nehnul.

Anglický humor? Než jsem se stačila diskrétně zeptat, proč jede do Prahy za takovou nepříjemností, tlačence se hnula, já se octla na schůdkách, pán někam zmizel a za mnou Pemeela řekla užasle a nahlas a anglicky:

„Páni! Poprve v životě lezu z aeroplánu po schůdkách! Jako prezident!“

KAPITOLA DRUHÁ

v níž se Věra spřátelí s návštěvou z Kanady
(čtvrtek)

Bylo hezké léto. Vůbec od jara bylo nádherně, anebo se mi tak jevil svět. Začalo to už v březnu. Sice ještě přšelo, padaly kroupy, sem tam sníh, ale tehdy právě nastalo to mé překrásné jaro. Stála jsem na stanici tramvaje, spustila se přeprška, tramvaj ne a ne přijet, nikde poblíž žádná stříška, kam bych se schovala, a tak stojím a nechávám na sebe lejt. Najednou se nade mnou rozevřel velikánský modrozlutý deštník a pod ním se usmíval hezký kluk. No a tak to začalo. Jmenuje se Přemek Nejezchleba a je policajt. Tedy – kriminalista. Detektiv. Detektivem toužil být odjakživa, ale za Husáka k policii nechtěl a jinak se tehdy detektivem stát nemohl. Říkal mi, že v padesátých a potom zas v sedmdesátých a osmdesátých letech se některé složky policie strašně zkompromitovaly, ale jakmile po Sametce otevřeli Policejní akademii, hned se přihlásil a za tři roky se stal bakalářem, ovšem služebně je zařazen jako poručík. Stejně mi to ale připadá legrační. Čeho bakalář? Chytání lumpů? Jenže tak to je a přesně to on zatím dělá: vyšetřuje krádeže, rvačky, ublížení na těle, znásilnění, zatýká lumpy, grázly a úchyly. Vraždu ještě neměl, ale dvěma vraždám prý včasným zásahem zabránil, a tak jeho nadřízený, kapitán Vodička, říká, že má budoucnost. Pan Vodička, svěřil mi Přemek, je po čtyřiceti letech služby teprve kapitánem, ačkoliv nežít v Husákově, byl dávno přinejmenším plukovníkem. Měl prý to polepené kádrově. Začal sloužit už za první republiky a zachránilo ho jenom

to, že kriminálka byla za bolševiků na posledním místě v pořadí důležitosti, stavy se nedoplňovaly, policie se soustřeďovala na sledování disidentů, a vrazi měli pré. Taky proto, že v novinách se leta nesměla dávat vraždám žádná publicita. Všechno záviselo na několika přepracovaných detektivech z oddělení vražd, nebo jak tomu dnes říkají, z odboru obecné kriminality. Kapitán Vodička, tvrdí Přemek, je génius a přežil všechno: denní styk s nebezpečnými individui, to znamená se zločinci i s některými soudruhy, přestřelky se zabijáky, dokonce i prověrky, kterých za dobu jeho služby bylo požehnaně.

Přemkovi je už devětadvacet, o deset let víc než mně, ale to mi nevadí. Je urostlý, dobrý atlet a chytrý, hodně čte, i když, a to je fakt, hlavně detektivky. To všechno mi imponuje. Já mu zase imponuju jinak, doufám ale, že taky proto, že nejsem zrovna pitomá. Jinak mám dlouhé tmavohnědé rovné vlasy a tmavohnědé, dost velké a dokonce prý inteligentní oči. Aspoň Přemek to říká. Inteligenci přitvrzuji řasenkou. Taky mám dlouhé rovné nohy a ráda je ukážu. Nosím minisukně, ale ne zas tak mini, aby když se sehnu, bylo vidět, co pod nimi mám. To by mi nestrpěl táta.

Táta je mukl. Studoval na univerzitě filozofii, hlavně anticou, a když komunisti provedli puč – pořád nevím, kdy to přesně bylo, ale už dávno – dal se do debaty s novým asistentem, který na přednášky chodil v modré svazácké košili a snažil se mu dokázat, že o morálních hodnotách Sokrates nebo snad ten – byl to jeho žák, jméno mi vypadlo – učí sice něco jiného než Lenin, ale že to taky stojí za pozornost. Tak ho z fakulty vyrazili pro protistátní smýšlení. Brzy nato se přichomýt k partě lidí, u jednoho našli zbraň, starou zrezivělou pistoli bez nábojů, a zkonstruovali z toho protistátní spiknutí. Táta dostal dvacet let, majitel pistole doživotí. Naštěstí přišla amnestie, takže si táta odseděl jenom deset. V různých lágrech, Jáchymov, Příbram a tak. Pracovali v dolech. Oženil se až po návratu. Už mu

bylo přes čtyřicet, když jsem se narodila. Maminka na něj celá ta léta čekala, dlouho děti neměli, až jsem na svět přišla já. A pak mu maminka umřela. Takhle osud odměňuje lidi, kteří nechtěli přitakávat bolševikovi, říkám si smutně. Asi proto jsem byla hodné dítě. Nějak jsem to všechno pochopila snad už v kolíbce.

Táta je strašně hodný a dovolí mi všechno, jenom ne co je moc, protože, říká, to je moc. Vychoval mě sám. Maminka nám umřela, když mi bylo pět. Kladu si za čest, že velké trápení s mou výchovou neměl. A to byl vždycky mírný, tolerantní, nikdy mě neuhodil ani zvlášť netrestal. Ve škole jsem prospívala dobře, a když jsem skončila gympl a měla se rozhodnout, co dál, poradili mi s dědou, abych zkusila vysokou zemědělskou. To bylo už po sametce.

„Tam je budoucnost,“ říkal táta. „Vracejí majetky a zhutované lesy a polnosti budou vyžadovat odborníky.“ Když si všiml, že se trochu šklebím, dodal: „Můžeš se taky specializovat na zahradní architekturu. Ta bude teď taky ve flóru.“ A děda pravil: „Pradleny peněz zvelebujou vily a vláda restituuje majetky šlechtě. Protože,“ zachechtal se, „k tomu, aby někdo opravil zdevastovaný zámky a ze zpustlejších statků nadělal pořádný hospodářství, k tomu nestačí jen peníze, musí bejt taky láska. K půdě, k tradici, k národu.“

Děda si rád tak trochu zařeční. Ale k půdě vztah má a věci rozumí. Do znárodnění – to taky vím, jen že to bylo dávno, protože já nemám na historická data paměť – pracoval jako hospodářský správce na zámečku Kuklice, který patřil nějakým hrbatům Lomnickým. Babička tam byla jako hospodyně.

Tak jsem šla na vysokou zemědělskou.

Že Přemek je u policie, se ale tátovi nelíbilo. To je takové trauma z doby, kdy byl v koncentráku. Má oblíbené úsloví: Když vidím esenbáka, obejdu ho oklikou.

„Přemek není žádnéj esenbák, tati. Pracuje přece pro *dnešní* a *kriminální* policii. V tom je rozdíl ne?“

Nezdálo se mi, že by byl ochoten takový drobný rozdíl uznat.

„Navíc tam nastoupil až po sametce, tak jakejpak esenbák!“

„Mně policajti nevoněj ani dneska. Já vím, je to možná předsudek, ale prostě je nemám rád.“

„Já jo,“ řekla jsem. „Teda Přemka. S tím nic nenadělaš.“

Zatím tedy nenadělal. Za ten půlrok, co za mnou Přemek chodí, se to trochu uhladilo. Mám dojem, že táta ho začal mít aspoň trochu rád. Přemek měl na škole taky filozofii, nijak sice do hloubky, ale jeho to zajímalo, tak leccos načet, a táta se s ním občas o těch veličinách baví. O Sokratovi, Empedoklovi a jiných. Já o tom nečetla nic, znám jenom pár jmen, od táty a teď od Přemka.

Takže snad se s mým vyvoleným táta smíří. Ne že by se zatím přetrhl v přátelských projevech, ale pozoruju, jak říkají doktoři, mírné zlepšení. Nejspíš mi nechce bránit ve štěstí. A tuhle mě opravdu překvapil.

„Sehnal jsem vám od kamaráda dva volňásky na jazz. V Lucerně.“

Uzemnilo mě to. Ale vím, že táta v mládí jazz miloval a nikdy ho to nepřešlo. Dodnes má pár starých amerických desek, jaké už se ani nedělají, na strašně velký počet otáček, a když je mu smutno, občas si je přehrává. Na jeho gramofonu, taky z pravěku, se nedají hrát cédéčka. Co táta poslouchá, mi moc nesedí, ale to možná proto, že desky jsou léty hraní hrozně poškrábané, takže co se z nich line, se asi může líbit jenom někomu, jako je můj táta. Nebo jako parta jeho kámošů, s nimiž se dost často schází, a jednou jsem pootevřenými dveřmi viděla, jak tu silně poškozenou muziku společně zbožně poslouchají.

„Táta nám sehnal dva volňásky na nějakej jazz v Lucerně,“ řekla jsem Přemkovi.

„Jazz?“ otázal se bez nadšení. Má rád rock a country & western jako já. Jazz nám moc neříká. Vlastně. Spíš by měl vlastně jít táta, jenže on skoro nikam nechodí, radši sedí doma a čte. Louská všelijaké paměti, hitleriády, staliniády, zaškrtává si, srovnává a baví se o tom s kamarády. Jako by toho nezažili dost na vlastní kůži. Možná právě proto.

„Jo, jazz. Nějakej swingband z Kanady,“ řekla jsem Přemkovi a zlomyslně jsem dodala: „Dívčí orchestr. Prej dobřej.“

Na to zabral. V očích mu zajiskřilo. „Dívčí orchestr?“ Ale hned zapochyboval: „Jen jestli to jsou opravdu dívky a ne vykopávky. Jeden takovej jazzband jsem zažil, když jsme vyšetřovali nějakou záležitost v Esplanade Baru,“ pravil skepticky. „Ty dámy si říkaj dívčí orchestr už nejmíň čtyřicet let.“

„Tyhle jsou mladý,“ pravila jsem se svůdným (myslím) úsměvem. „Aspoň podle fotek na plakátech. Žádněj orchestr to není. Je jich jenom pět a hrajou pouze saxofony.“

Opravdu to byl dívčí kvintet. Měly na sobě červená sáčka, kostkované skládané minisukně, anebo dlouhé ke kotníkům. Jak která, asi podle nohou. Všechny absolventky Královské konzervatoře v Torontu, tak je ohlásili. Některé byly vyložené krasavice, jiné míň, ale všechny svěží, hezky namalované, půvabné. Štíhlá, drobná blondýnka, která střídala ty největší saxofony, jeden tak obrovský, jaký jsem v životě neviděla ani na obrázku, dělala taky konferenciérku, a mluvila česky! Dost legračně, gramaticky sice správně, ale legračně. Představovala postupně všechny hráčky, samá anglická jména – Pemeela Brown, ta byla černoška, Linda – příjmení se ani nedá vyslovit... Pearl Grace... Dolly von Něco – ale Němka to prý není – a nakonec se představila sama:

„...a já jsem Lucie Lomnická.“

A hele! pomyslela jsem si. Není to nakonec příbuzná těch

hrabat, co děda u nich dělal hospodářského správce? Prý emigrovali do Kanady. Hned jsem se v duchu okřikla: Hloupost! Hraběnka nebo komtesa nebo co vlastně, by se přece nepředváděla na veřejnosti!

A honem jsem se zaposlouchala do projevu dívky s legrační výslovností.

„V Kanadě se jmenuji Lusy Lomnyky. Ck Kanadan nevyloví a taky nepochopí, jak se žena může příjmením jmenovat jinak než muž. Třeba proč já se jmenuju LomnickÁ a můj taťka LomnickÝ. Anebo Pemeela Brownová,“ ukázala na tu černou, co na rozdíl od ní pískala na nějaký mrňavý saxofon, taky jsem nevěděla, že něco takového existuje. „Její muž se jmenuje Brown a dnes nemůžete vysvětlovat, že to ová je ženská koncovka, která značí, že ta paní patří panu Brownovi. To by bylo *politically incorrect*,“ pravila, a já jí rozuměla, protože angličtinu jsem měla ve škole a po sametce jsem se skamarádila s jednou Američankou, která do Prahy přijela studovat na FAMU. A blondýnka zakončila představování: „Já se tady v Čechách tedy jmenuji Lucka Lomnická a česky jsem se naučila od mamky a od taťky.“

Líbilo se mi, jak říká rodičům. Pak spustily, ale neseděly při tom za pultky, jak jsem to znala z fotografií swingbandů v táto-vých knížkách. Žádné neměly a nestály ani na místě. Tančily sem tam po pódiu, různě se proplétaly, střídaly nástroje, každá hrála nejmíň dva saxofony, prostě úplná choreografie. Střídaly se v sólech, po každém lidi plácali a vykřikovali „Umí! Umí!“ Opravdu uměly. Největší aplaus sklidila ta Lucka, protože přetancila napříč pódiem se saxofonem, který byl dvakrát větší než ona, a přitom dokázala hrát strašlivě hlubokou melodii. Po tom sóle si komicky utřela čelo a velesaxofon – z programu jsem zjistila, že to je kontrabassaxofon – postavila do stojánku.

Publikum, hádám, bylo tak od padesátky vejš. Dědulové. My s Přemkem jsme se mezi nimi vyjímali jak bílé vrány. Ale dovedli se odvázat. „Umí! Umí!“ jásal jak týnejdžři. Jenom nepískali. To se za jejich časů asi nedělalo. Odvázalo to i mého

pochybovače. Hlavně asi proto, že dívky nebyly vykopávky, ale mladé holky se šarmem.

Skoro jsem zapochybovala, jestli jsme sem měli jít. Přemek mi řekl s nadšením v očích:

„Věrko – tomu říkám show! To jsem nečekal. Těm to šlape, co?“

„No,“ řekla jsem.

Hrály jeden evergreen za druhým, některé mi byly povědomé. *Take the A-Train*, myslím, to měl táta na té předvěké desce, *It Don't Mean a Thing*, tu taky. Ale teprv teď jsem pochopila, že jsou to vlastně moc krásné písničky. Koncert se protáhl na tři hodiny, šlapalo jim to až do konce, bez známky únavy. Bylo na nich vidět, jakou mají z té muziky radost, jak jsou ve svém živlu.

Nakonec spustily něco, co lidi zvedlo ze židlí. Doslova.

„Na rozloučenou vám zahrajeme aranžmá naší skladatelky Pearl Grace, která svou verzi nazvala *Hommage to Prague – Pocta Praze*. Možná že vy to znáte pod jiným titulem,“ říkala Lucka Lomnická, „ale je to prostě váš hit.“

Spustily šlágr generace asi tak mé prababičky. Ale znala jsem ho, z desky, kterou tátovi někdo dal. *Praha je Praha, to máte marné, Praha je vzor elegance...* Na desce to zpívala Ljuba Herrmanová a táta o ní říkal, že je doslova nesmrtelná. Jenže nebyla, pamatovala jsem se, když umřela. Holky to hrály jako swing a padly do noty většině publika. Tátových vrstevníků.

Jenže Přemka i mě to – ten swing – taky zvedlo ze židlí. Vstali všichni a následovaly ovace vestoje. Koncert jako by neměl skončit.

Ta česká saxofonistka mi vrtala hlavou.

„Pojď, půjdem za nima do zákulisí, Přemku. Mě by zajímalo, jestli tahle Lucka Lomnická není náhodou příbuzná s těma ze zámku v Kuklicích.“

„To sotva,“ řekl Přemek. „Ta by dnes spíš dávala do pořádku zámek.“

Prodrali jsme se za jeviště. Ještě tam nebylo moc lidí, ale zákulisí se rychle zaplňovalo. Starší pánové a dámy, někteří mluvili obstojně anglicky. Nejspíš taky muzikanti, hádala jsem, anebo fandové swingu.

„Kapela se převlíká v šatně,“ řekl nám nějaký pořadatel. „Sprchujou se. Viděli jste, jaká to byla dřina, ne? Ta hubená s tím supersaxem! Páni!“

Shromáždění poslušně čekali, až se hvězdy večera objeví, ale já chtěla odpověď na svou otázku, než se jich ti staříci zmocní. Zнала jsem zákulisí Lucerny, protože jsem tady svého času byla jako doma, to jsem tehdy milovala leadkytaristu skupiny Big Apples. To bylo samozřejmě před mým detektivem. Dávno před ním.

Tak jsem Přemka odtáhla k šatně a zaklepala jsem.

Dveře se skoro okamžitě otevřely a za nimi vykoukla ta černá holka, kolem hlavy ručník. Trochu mi to zkomplikovalo úvod, ale měla jsem to čekat. Pravila jsem statečně:

„*Please – can I – I want speak* Lucka Lomnická.“

„*What?*“ zeptala se černá holka. Tomu jsem rozuměla. Rozuměla jsem, že mi nerozumí, tak jsem to opakovala. Ona se obrátila a zavolala dovnitř, něco jako – pokud jsem to pochytila – „Vona chce s někým mluvit. Mrs. Lomnyky.“

Nojo! A to nás ta Lucka před koncertem poučovala, jaké mají Kanadani potíže s českými jmény. Chtěla jsem za černou holkou zavolat, že nechci mluvit s paní Lomnickou, ale se slečnou Lucy Lomnyky, ale to už se mezi dveřmi objevila hezká starší paní a zeptala se mě česky, co si přeju.

„Promiňte, prosím. Já jsem chtěla mluvit s tou slečnou, co hraje na ten velký saxofon. Jmenuje se Lucie Lomnická...“

„To je moje dcera,“ řekla dáma. Zazdalo se mi, že vidím jakousi podobu. „A není to slečna, nýbrž paní.“

„Já – jsem Věra Hořejšová. Totiž, chtěla jsem se zeptat vaší dcery – ale když mluvím s váma – nejste vy, prosím – můj

děda byl zaměstnán u Lomnických v Kuklicích jako hospodářský správce...“

Paní Lomnická se přívětivě usmála. Byla to ona. Ta hraběnka. Jenže já v životě s žádným aristokratem nemluvila, a nevěděla jsem, jak ji mám oslovovat. Hned mě zbavila rozpaků.

„Ale ano,“ pravila radostně. „Váš dědeček, jak bych si ho nepamatovala! I jeho paní. A vašeho tatínka taky, jmenuje se Václav, že? Tehdy jsme byli ještě děti – pojdte dál!“

Zkrátka a dobře, byla to ta paní hraběnka, co ji s manželem ze zámku vyhnali bolševici. Vešla jsem do šatny, tři dívky z bandu byly už v šatech, jedna seděla v županu u zrcadla, a vtom do šatny vnikl nějaký stařec, který si zřejmě všiml, že já tam vlezla, a za ním se hrnuli další. Paní hraběnka je energicky vystrnadila, zvolala legračně: „Pánové! Pánové! Jsou tu dámy v negližé!“ a když se vytratili, obrátila se ke mně:

„Tady si toho moc nepovíme a já vás musím vidět! A vašeho dědečka taky. Mám si toho s ním moc co povídat. Počkejte. Lucko!“ zavolala na tu konferenciérku, která se právě vynořila ze sprchy, celá růžová, v županu. „Co máte zítra večer?“

Místo její dcery odpověděla elegantní dáma, která stála stranou. Byla v letech, ale v nějakém modelu, snad z Paříže. Skutečná večerní róba až na zem, s velkým dekoltem, lemovaným perlami, jestli pravými, nevím, ale v dekoltu diamantový náhrdelník – a takovýhle třpyt se asi nedá vyrobit uměle. Takže ty perly asi taky budou z perlorodek.

„No přeci Hrad,“ pravila dáma a měla silný přízvuk, asi americký. „*A lot of sight-seeing* a na sedmou jsem vám udělala *reservation* U Tří korun. To je *first class joint*. Budete koukat, jak Češi žerou!“

Trochu mě zarazil ten výraz, ale řekla jsem si, že dáma je už asi moc dlouho v cizině, míchá češtinu s angličtinou, mluví nosem a pro mateřštinu ztratila cit.

„Půjdeš samozřejmě s námi, Marto?“ řekla tázavě paní Lomnická.

„*Sorry!* Mám party se starejma kámošema. *Sorry!*“

„Já ale pudu s holkama, mami!“ ozvala se snědá brunetka

vedle dámy v toaletě. Měla taky hezké šaty, polovečerní, ale na model nevypadaly. Mluvila česky úplně stejně jako Lucy Lomnická. Hezká. Přemek na ni civěl dost zaujatě, takže mi byla hned míň sympatická. Takovým hloupým pocitům se musím bránit, řekla jsem si v duchu, a dáma v toaletě pravila kategoricky, tónem jako v českých filmech o zlých rodičích a pubescentních dcerách:

„To teda nepudeš, Nikol! S tím se rozluč! *Why* – co si myslíš, proč jsem tě tahala do Prahy s sebou?“

„Sem v Praze nikdy nebyla!“ řekla holka dost po pražsku, jako vzdorovitě.

„Chci se s tebou před kámošema vytáhnout, dyž sem si tě udělala! Na to mám snad právo – po všech těch letech, cos teda, Nikolo, dovedla bejt pěkněj *pain in the neck!*“

Holky musely jít ven bavit se s obdivovatelema, paní Lomnická, paní hraběnka teda, měla plno práce s tlumočením, tak ještě pozvala Přemka, který se naštěstí po té Nikole už nekoukal, protože tu její matka, jak říká děda, chytla za flígr, což tedy nevím, co to je. Že prý ještě musejí někam jít. Asi do baru, v tuhle dobu. Vůbec nastal dost zmatek. Ale seznámila jsem se s Luckou, chovala se jako fajn holka, takže jsem se jí zeptala, proč si říká Lomnická, když je vdaná.

Lucka mi řekla takovým jako naivním tónem:

„*Well* – mně v Torontu řekl pan Čermák,“ řekla ‚řekl‘, „to je taťkův přítel a v Praze byl od toho převratu už pětkrát, že mám prý použít své – jak se to – *maiden* – jo, dívčí jméno, protože můj Brian je Rus a jmenuje se Volkoff a obecnstvu v Praze by se to prý nelíbilo.“

Podívala se na mě, asi se jí zdálo, že pan Čermák třeba neměl tak docela pravdu, a dodala:

„Aspoň to mi řekl.“

Povídala *řekl*.

Když jsem se vrátila domů, honem jsem chtěla tátovi vyklopit, že ti Lomnických jsou ti Lomnických, ta hraběcí rodina z Kuklic. Jenže táta byl pryč.

Kde je? Jeho vycházkové sako viselo v předsíni, ale v botníku chyběly staré šněrovací boty. Šel se projít před spaním? Mně řekl, že si bude doma číst.

Nemohla jsem se dočkat, až mu povím o Lomnických. Nalila jsem si mlíko a koukala v kuchyni do stropu.

Byla půlnoc. Kam šel? Klížily se mi oči. Pak tlouklo někde půl jedné, potom znova: jedna. Vstala jsem a podívala jsem se z okna. Na ulici mrtvo. Kde může být?

Půl druhé.

Konečně v zámku zaharašil klíč.

„Ty eště nespíš?“

„Kdes byl?“

„V bijáku. Nic moc,“ řekl táta a zouval si ty vysoké šněrovací boty.

„Tak dlouho?“

„Šel jsem domů pěšky. Je krásná noc. Hvězdné nebe nade mnou...“ zarazil se. To asi něco citoval.

„Měls jít s náma, tati. Bylo to nádherný! Pročs vlastně neřek Karlovi o tři lístky? Přišels o moc!“

„Karel měl jen dva,“ řekl táta a odkašlal si. „A jestlipak ses zeptala tý saxofonistky, jestli nepochází z tý hraběcí rodiny z Kuklic? Čet jsem na plakátě, že se jmenuje Lomnická.“ V botách nanesl do předsíně. Vzala jsem mop a šla jsem to zamést. Přes rameno jsem řekla:

„To víš, že jo. Paní Lomnická – myslím paní hraběnka – byla taky na koncertě. Pozdravuje tě. Prej jste si spolu jako děti hráli. Vrátili jim zámek. Tak se tam jedou podívat.“

„Moc toho nenajdou,“ řekl táta a zvedl se. „Pojď spát, je pozdě.“

Trochu mě zklamal. Já byla pořád plná dojmů, myslela jsem, bůhvíjakou bude mít radost, a on jako kdyby najednou neměl zájem. Není mu něco?

KAPITOLA TŘETÍ

**v níž se Lucka dozvídá
o zapomenutých stránkách minulosti**
(pátek večer)

Ke Třem korunám jsme měly jít až večer. Předtím dopoledne nás mamka chtěla vzít na prohlídku Prahy. Bylo krásně slunečno, modrá obloha, den jako stvořený na prohlížení stinných chrámů. Z okna hotelu byl výhled na řeku, po níž pluly parníčky. V životě jsem neviděla kolesový parník, jenom na inzerátech neworleánských cestovek, které po Mississippi pořádají zájezdy po stopách Marka Twaina a daly si na to vystavět repliky historických parníků z té doby. Podle fotek měly parníky obrovské kolo vzadu, tyhle na Vltavě měly dvě kola po stranách.

„Mamko, nepůjdem se projet na takovémhle parníčku?“ ukázala jsem z okna.

„Až se vrátím z Vídně,“ pravila mamka uspěchaně. „Dneska máme čas jen na hlavní pozoruhodnosti ve středu města, kde to taky nejlíp znám. Holky už jsou hotové?“

„Jsou. Můžem vyrazit.“

„Výborně,“ řekla mamka a vtom zazvonil telefon. Zvedla ho a potom: „Máňo! Seš to ty?“ V telefonu někdo dlouho a rychle mluvil. „No to se musíme sejít!“ řekla mamka. Ženský hlas něco říkal podobně nadšeným tónem a mamka znejistěla. „Slíbila jsem holkám, že jim ukážu Prahu.“ Chvilí zas mluvil hlas v telefonu jako vábnička. Mamka vzala notýsek a zeptala se: „U Zelenýho papouška? Kde to je?“ Hlas pokračoval.

čoval, mamka si zapsala adresu kavárny, kde na ni ta Máňa bude čekat.

Položila telefon, obrátila se ke mně, v obličejí zružovělá, a sdělila mi:

„To byla moje nejlepší kamarádka z Hygie, víš? Z toho ka-
deřnictví.“

„Jak jste tam ondulovali paní prezidentovou.“

„Soudružku,“ opravila mě. „Nedá se nic dělat, musím se s ní sejít. Obvolá ještě několik ostatních holek z Hygie, a – prostě musíme se sejít dneska, protože ona zítra letí na dovolenou na Kanárské ostrovy a já jedu do Vídně.“

„A kdo nám ukáže Prahu?“ pravila jsem mírně našťvaně.

Mamka se zarazila.

„Máš přeci bedekra?“

„Vždyť jsem tu ale nikdy nebyla! Víš, jak to bylo s bedek-
rem ve Frankfurtu. Ani nevím, kde jsou Hradčana!“

„Umíš česky. Když zabloudíte, doptáš se. Hezkým mladým holkám, jako jste vy, každý rád poradí. Natolik ještě Čechy znám.“ A dodala: „Přijdu za váma večer k těm Třem koru-
nám.“

No, pomyslela jsem si, tímhle se teda stará vlast od Kanady neliší, dala jsem mamce pusy a šla jsem pro holky.

Stály jsme na rohu, vyfešákované (říká mamka) na prohlíd-
ku hlavního města, hlavy nad bedekrem, a samozřejmě jsme
nevěděly kudy kam. Jedině Pemeela se na to neohákla, kvůli
nohám, které nerada ukazuje. Proto taky na koncertech, kde
my jsme v mini, ona je v maxi. Na sraz přišla v džínsech a ve
žlutém tričku s nápisem I LOVE HARLEM – LOVE ovšem
obrázkovým písmem v podobě červeného srdce – a do nosu si
dala zlatý kruh. Ten jsem na ní ještě neviděla, asi to měl být
kompromis s vyfešákováním.

„Neblbni, Pemeelo,“ řekla Dolly, „to chceš takhle strašit

v srdci Evropy? S kruhem v nose? Hele, jak na tebe každej čumí.“

„Ať čumí.“ Pemeela pohodila vzpurně hlavou. „Já se za svý africký kořeny nestydím. Rači se podívej na sebe.“

Dolly, která předtím propagovala vídeňský šarm, přišla v kovbojském klobouku, ve vestičce pošíte korálky na nahém těle a v indiánské sukni s třásněmi kolem dokola. Kolem boků si ovinula široký opasek se zlatými cvočky a vpředu s gigantickou přezkou, znázorňující dva bizony, jak trkají jeden do druhého. Kousek dál vlevo byl na opasku jiný bizon, který to pozoroval. To je prý, vysvětlila Dolly, samice a ti dva samci se o ni perou.

Prostě perfektní model z Vídně.

„Povídalas, že se máme oblíct slušně a do sukni,“ pravila Linda a ukázala na bizony. Vestička nad nimi byla krátká a pod ní byl Dolly vidět pupíček.

„Přeci mám sukni!“ řekla Dolly.

„Tohle? V tom korzuješ po Vídni?“

„Po Vídni ne. Ale Wolfram někam brzo ráno odešel,“ odsekla Dolly, „tak jsem sama a jdu za Američanku. Doma by mě moji drazí aristos za tohle zamkli do hladomorny. A zahodili by klíč.“

Nejstřízlivější byla samozřejmě naše plejnová milionářka Pearl: semišový kostýmek se zlatým houslovým klíčem na kloppě. Já si vzala bílou skládanou sukni a do ní růžovou blůzu, kterou mi k výročí naší svatby koupil Brian z katalogu, protože na chození po obchodech nemá čas. Náhodou se trefil, jenom jsem si nebyla jistá flitrovými květinami na ěadrech. Mamka to taky kritizovala, že do Evropy se to nehodí, protože je to dryák a tam mají starou kulturu. Ale blůza byla od Briana k výročí, mně se líbila, tak ať si evropská kultura trhne nohou. Přesto jsem si nebyla jistá, ale všechny holky mě ujistily, že jsem OK. Když jsem se po nich rozhlédla, nabyla jsem definitivně jistoty.

Linda si prohlížela Dolly a poznamenala závistivě: „Taky jsme mohly přijít v indiánskejch sukních!“

Dolly se ušklíbala.

„Nehodily by se k výzdobě tvý hlavy!“

Z Dollina pupičku jsme vzhledly vzhůru na Lindinu hlavu. Seděl na ní našikmo bleděmodrý klobouček s velikým trsem červených třešní. Až na ten šlo Lindu prezentovat i v kulturní Evropě: měla modrou sukni s rozparkem, mamka by ho kritizovala, že je moc dlouhý, modrou vestičku a u krku červenobílou mašli. Jenže jak jsme stály, hlavy dohromady nad bedekrem, trčel Lindin klobouček nad náma všema a já si náhle všimla, že kousek od nás se zastavila parta kluků, všichni čučí na ten Lindin klobouček a s ironickými úšklebky se o něčem nahlas baví. Asi o nás.

„Holky, mlčte!“ zašeptala jsem. Debata, kudy jít, začínala nabývat na síle. „Mlčte!“ zasyčela jsem. „Tamhle ti kluci vedle si o nás povídaj. Nekoukejte se tam!“

Poslechy mě. „Dyť jim nerozumíme,“ namítla šepetem Pemeela.

„Já jo. Potom vám to přeložím. A dělejte, že se radíme nad bedkrem.“

Poslechy mě, a co jsem slyšela, bylo zajímavé.

Byli to pěkní prasáci. Nejvíc se zaměřili na Pemeelu, na její zlatý kruh. Určitě si ho neměla brát.

„De z ní strach! Brr,“ otrásl se blondák s modře vytetovaným nápisem kolem krku, který jsem nemohla přečíst. „Vypadá jako lidojed!“ To ještě nebylo tak zlé. Pak ale kluk v baseballové čepici znalecky prohlásil, že černošky jsou v posteli lepší než bílý holky. Neřek „černošky“, ale „černý huby“. Zrzek pravil, že by s „černou hubou“ do postele nevlez, kdyby mu platili, protože v Africe je to samý AIDS. Brejlatý kluk poznamenal, že ta „černá huba“ má zadek vyšpulenej jako maximeloun. Neřekl „zadek“. Potom se soustředili na Dolly, tu prohlásili za vystrojenou jako do cirkusu, ale prej si neměla zapomenout laso. Zrzek povídal, že jemu se to líbí, vypadá to americky a je to hezký. Brejlač na to, že by s Američankou nikdy nespal, a když se ho blondák zeptal proč, jestli se taky bojí AIDS, prohlásil, že je Evropan a je na to hrdý. To jsem dobře nepochopila, když je Dolly tak hezká. Taky jsem mu asi

přesně nerozuměla. Ten v baseballové čepici s nápisem Kentucky Bulls si pak všiml Lindina kokrhelu a všechny umlčel prohlášením, že Linda je asi komunistka a vyzval je, aby jí ho šli srazit z hlavy, bolševickou propagandu že taková tyčka tady dělat nebude. Všichni se potom podívali na Lindin klobouk a zrzoun pravil, že kluk v čepici je vůl a že americký komunisti nosej rudou hvězdu a ne třešně, ale tahle holka že na komunistku vypadá, je sice mladá, ale šeredná jak noc. Tak nás probírali jednu po druhé, radši už jsem neposlouchala, asi bych se neudržela a řekla bych jim své. Jenže já na to nemám povahu.

„Tak co říkaj?“ naléhala Pemeela.

Přeložila jsem jim, že Dolly je cirkusačka a zrzoun je hrdý, že je Evropan a s Američankou by nespal.

„Pcha!“ pravila Dolly. „Mám vám předvíst, jak ten vlastenec změní mínění?“

„Radši ne,“ řekla jsem. „O Lindě řek ten v baseballové čepici, že je asi komunistka.“ Jak se vyjádřil, že je šeredná, to jsem jí neprozradila.

„Komunistka?“ užasla Linda. „Já? A proč?“

„Nevím,“ řekla jsem. Později toho dne večer nám to vysvětlila Věra, co chodí s tím detektivem.

„Co řekli vo tobě?“ ozvala se Pemeela.

Cítila jsem, že rudnu.

„Že by chtěl, abych udělala předklon. Ten blondák.“

„Proč?“ zeptala se Pearl.

Nechala jsem to bez odpovědi.

„Co řekli o mně?“ řekla Pearl.

„Něco říkali, ale nerozuměla jsem jim,“ a rychle jsem se obrátila k Pemeele.

„Ty máš prý zadek jako maximeloun. Jenomže neřekl zadek.“

„Řek prdel, jo? No to mám. To mě neuráží. Bráchove to maj rádi.“

„Ten v baseballový čepici Afroameričanky taky ocenil – že prej jsou v posteli lepší než my.“

„Afroameričanky?“ pravila podezíravě Pemeela. „Nic takovýho sem nezaslechla.“

„Vždyť neumíš česky.“

„Jak se řekne česky Afroameričanka?“

„Afroameričanka.“

„To je skoro to samý! Tomu bych rozuměla. A hele – neřek von místo Afroameričanka něco jinýho?“

„No,“ řekla jsem vyhýbavě a uvažovala jsem, jestli mám pro to najít vhodný překlad. Nenašla jsem. Každý bude nevhodný.

„Nekecej, komteso! Že řek negr?“

„Neřek.“

„Tak co řek, herdek?“

„No – přibližně něco takovýho.“ Najednou jako by mně to někdo nařídil, vyhrkla jsem: „Ten blondák zas povídal, že z tebe jde strach. To kvůli tomu kruhu v nose. Vypadáš prej jako kanibal.“

Nevím, co to do mě vjelo. Snad že jsem měla na ty kluky pro ty jejich řeči vztek, asi jsem jednala podvědomě. Samozřejmě to mělo následky, které jsem mohla očekávat. Pemeela se napřímila, houpavým krokem došla k baseballistovi a jako v kovbojce mu ubalila takovou ránu do nosu, že si sedl a hned nato lehl na chodník. „Tady máš jednu vod negra, ty syrovátko vyblitá.“ Kluci strnuli, pak se Pemeela otočila k tomu, co o ní řek, že je lidojed, rozmáchla se a dala mu rovněž ránu pěstí, až se svezl po kandelábru. Při tom prudkém pohybu si máchla kolem nosu, cvrnkla o kruh a kruh jí vypadl a zakutálel se do kanálu. Měla ho jenom na klips, nos perforovaný neměla. Ostatní stáli zaraženě, asi uvažovali, jestli černý hubě taky nemají dát do nosu, ačkoli je to ženská, ale spíš dostali strach. Pomalu se začli vytrácet.

No prostě jak ve starém westernu.

Pemeela se naklonila ke klukovi v baseballové čepici, jenomže ta ležela teď o kus dál.

„Co to má vytetovaný na krku?“

Podívala jsem se zblízka a teď jsem to přečetla:

„Tady uříznout.“

„Promiň, vole!“ oslovila Pemeela knockoutovaného. „Na letišti mi zabavili kudlu.“

„Holky,“ pravila po tom Divokém západu Dolly. „Pojďte si radši vzít taxíka. Pemeela je v ráži a nakonec nás strčí za katr a já budu mít doma na zámku průser!“

„Já sem pro,“ prohlásila Pemeela. „Ne že bych měla nahnáno ze zdejších sígrů, ale tlačeť mě nový střevíce.“

A tak jsme se vrátily na roh k hotelu a já řekla portýrovi, že chci taxíka, aby nás povozil sem tam po městě. Česky. Koukl po mně, pak po ostatních holkách, a zeptal se, jestli nechci dva. Anglicky. Holky mu rozuměly a Pemeela hned zaprotestovala, Linda a Pearl taky. Pearl řekla, že to bude legrace, když se nacpem všechny do jednoho, ale tři taxikáři nás odmítli vzít. Teprve čtvrtý, který předjel ve velkém mercedesu, byl ochotný naložit nás všechny, ale když jsme ho požádaly, aby nás povozil po památkách, zavrtěl hlavou a řekl mi, česky:

„Průvodce cizincům já nedělám. Zavezu vás na Hrad a odamtud se můžete na tu naši stověžatou svrchu vynadávat. Je vás ale moc, bude to za příplatek, slečno.“

„Já jsem vdaná,“ pravila jsem.

„Nelžete!“ vykřikl a já řekla:

„Nelžu.“

„Eště mi řekněte, že máte tři děti!“

„Holčičku a dvě...“ řekla jsem „dva kluky.“

Taxikář si mě změřil, pohlédl na portýra, ten se zaculil a taxikář pravil:

„Bude to teda za příplatek tři sta korun za osobu. Tenhle vůz je stavěnej pro tři pasažéry, a vás je pět. Takže příplatek bude činit šest set korun za dvě dámy vpředu, plus dalších tři sta za dámu navíc vzadu, plus daň deset procent, to zaokrouhlíme, ano? Celkem to bude dva tisíce dvě stě korun českých.“

Měla jsem pocit, že nás bere na hůl, jestli se to tak říká. Jenže včera nám vyplatili honorář, v korunách, a byla toho taková hromada, že jsem mu kývla: „OK.“ On odpověděl Oukej, a vlezly jsme do vozu. Dopředu Pemeela a Dolly, dozadu já, Linda a Pearl.

„Tak na Hrad, jo?“ otočil se na mě, Pemeela taky a řekla mi:

„Potřebuju se napít piva, jinak vomdlim. Ať nás vodveze nejdřív do pivnice.“

Taxikář jí rozuměl, protože se zeptal:

„*Beer?*“

„*You bet!*“ pravila Pemeela a dodala: „*whitey!*“, já mu honem vysvětlovala, že si nejdřív chceme prohlídnout katedrálu svatého Víta, taxikář se rozjel a přes rameno mi řekl:

„Prohlídku je nejlíp začít U vola.“

„Kde?“ pravila jsem nedůvěřivě, protože mi to připomnělo toho zrzka.

„To uvidíte, slečno.“

„Já jsem vdaná,“ namítla jsem a měla jsem pocit, že si ze mě dělá legraci. U vola?

„Na to vám nenaletím,“ řekl. Tomu jsem nerozuměla, a tak jsem už mlčela.

U vola byla pivnice.

Pivo tam neservírovali v pintových lahvích jako v Kanadě, ale v obrovských sklenicích, kam se pint muselo vejít nejmíň šest. Pemeela popadla svou a vypila ji do dna, ani se nenadýchla. U vedlejšího stolu začali lidi tleskat, Pemeela na ně vyplázla jazyk, a oni tleskali ještě víc, tak jim to Pemeela předvedla znova. Podívala jsem se na Pearl, ta se zeptala:

„Koliks dala tomu taxikáři?“

„Dva tisíce.“

„To je hodně nebo málo?“

„Já nevím, ale nic nenamítal.“

Napila jsem se, přes okraj sklenice jsem uviděla Dolly, jak právě dopíjí sklenici taky na jeden lok až do dna. Mrkla jsem vedle na Lindu, ta taky. Na jeden lok až do dna. A číšník nám bez říkání přinesl další rundu, Pemeela mu sklenici málem vyrvala z ruky, vyzunkla jí a měli jsme obecenstvo. Všichni kolem nás na nás koukali, a jak jsme pily, jedna po druhé, volali z plna hrdla „EX!“ a aplaudovali.

Ten český výraz jsem neznala, ale dovtípila jsem se, že to anglicky znamená *Bottoms up!*

A číšník před nás stavěl další.

Ke Třem korunám jsme dorazily s půlhodinovým zpožděním. Svatého Víta jsme vůbec nespátřily. Pemeela fňukala, že jí v nových stěvících bolí nohy a že po tomhle dláždění se nedá chodit, Dolly taky nějak klopýtala. Kudy se dostaneme do té hospody, jsem se ptala aspoň třikrát, a stejně jsme bloudily. Jenže aspoň jsme se trochu provětraly a předtím u toho Vola našťestí servírovali taky černou kávu, které říkali turek, takže když jsme zasedly za stůl, kde už na nás čekala mamka s tou Věrou od včerejška, nebylo na nás nic vidět. No, ne nic, ale ne moc.

Věra na sobě měla ty šaty jako včera, ale její přítel nikde.

„Telefonoval mi, že asi bude muset zůstat ve službě až do noci, objevil se nějaký naléhavý případ,“ omlouvala Věrka boyfriendovu nepřítomnost. Měla krásné rovné hnědé vlasy vzadu skoro do pasu, dnes si je udělala do drdólu, a slušelo jí to líp. Ty vlasy jsem jí záviděla. Sama každý den ráno na sebe vejrám do zrcadla, zejména na hlavu, jak mi bujný porost zase zkrotl. Zatím to není tragické, navíc Brian každý rok mění brejle, už má snad osmnáct dioptrií, a stav mé kšticce nepozná. Jenomže zrak se mu bude zlepšovat, to je prý u krátkozrakých lidí běžné, protože k stáru člověka většinou postihuje dalekozrakost. Do té doby já už asi zplešatím, jenže Brian, aspoň doufám, zase nic nepozná, protože budu nosit paruku.

„Do jaký služby?“ zeptala jsem se. „On je doktor?“

„Ne,“ usmála se tajemně. „Detektiv.“

„Cože? Detektiv?“ chtěla vědět Linda, když zaslechla to mezinárodní slovo. „Tady je nějaký detektiv?“

Věra se opět usmála a přešla do angličtiny. Mluvila – no, dost dobře, jenom měla trochu horší výslovnost a musela často hledat slova. „Můj boyfriend je kriminalista. Vyšetřuje různé

Toto je pouze náhled elektronické knihy.
Zakoupení její plné verze je možné v
elektronickém obchodě společnosti eReading.